

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
désesek küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak:
a legolcsóbban számítás
Bélyegdíjért külön mi-
beiktatásnál 30 kr.
Nyilttéri cikkek
soroként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Magyarország a reform útján.

Tekintsünk Európa térképére. Szép hazánkat a vén Európa szívére csüngve találjuk. Talán ezért érezte meg mindig s adta vissza oly élénken ennek valamennyi hevesebb dobbanását, liktetését! Ereit a megifjodás, a nagytrörekvő haladás duzzadó árja feszíti. — Munkától izzadó homlokán mégis az öntudatos megfontolás és előrelátás világa dereng. Egyszóval — a magát újra és jól berendező s a nagyok közé felküzdeni törekvő, tevékeny és okos ember képét mutatja.

Félig-meddig végzett már igazságügyének a modern állam követelményei szerinti berendezésével. Már nem egy óriási kolosszus s egy törpebb vasember küzd, egymástól jó távoli elhelyezésben, igazságszolgáltatásának második fórumán, hanem tizenegy ifjú óriás ütött tanyát az országnak tizenegy, jól kiválasztott pontján, s ezután ezek vállaira nehezedik a megosztott teher. Mintha csak ezen jelmondatot hangoztatnák az igazságszolgáltatás nagyfontosságú ügyére nézve: Divide et vinces! Divide et impera!

S alapos is a remény, a kilátás, hogy a kolosszális budapesti és kisebb marosvásárhelyi volt. kir. táblák helyébe lépett 11 új diadalmasan fog megküzdeni a feladat nehézségével. Igazságszolgáltatásunk eddigi mizeriát gyorsan győzi le; a gyors, alapos igazságszolgáltatás epedve várt, állandó uralmát fogja meghonosítani. S egyben nemcsak a jogi, de az általános művelődési központokat is decentralizálván, a vidéki városok és környékeiben a magasabb kultúraszellemeinek és intellektualitásnak meghonosodása, gyarapodására nézve is üdvösen fognak hatni és közreműködni.

Ily közeljövőre való kilátással szerény magunk is melegen üdvözöljük ezen legújabb igazságügyi reformot!

S hogy e pár szóban vázolt jövő minél bizonyosabban bekövetkezzék, a reformalkotás ezzel befejezettnek nem tekinthető. Az első bíróságok és kir. ügyészségek újrászervezését tárgyazó törvény is ma-holnap szentesítve van. Nemcsak ezt hangoztatja a törvény: — boni veteresz migráte koloni — hanem új vért, erőt önt az országot átfogó ezen nagy elsőfoku organismusába az igazságszolgáltatásnak. Nemcsak a hajtószíjakat látja el az önértetesség s nagyobb hatékonyság olajcseppjeivel, hanem itt-ott nem egy gyöngének mutatkozó oszlopot, kereket stb. egészen újjal, modern szerkezettel cserél ki. S előreláthatólag ez év július elején csaknem egészen megújítva indítja meg s adja át e gépezetet, — minőleges és mennyilegesség tekintetében egyformán fokozott tevékenységnek, működésnek.

Ha ezen évben nem is, legalább a következőben a perjogi reformok is bizonynyára be fognak következni. Mert csak így s ezáltal lesz a magyar igazságszolgáltatás a hatalmasan fölpezsdült állami s népelet és az újabb kor követelményeinek, vívmányainak megfelelően újra szervezve. Így lesz a magyar justitia az ország, az államnak szilárd és biztos alapja; a népek boldogulásának állandóan tápláló forrása.

A justitián mint az országok szilárd fundamentumán már is serényen foly tovább egy másik, nem esekélyebb, sőt állami és nemzeti életünk tekintetében talán az említettnél is sokkal nagyobb fontosságú és jelentőségű újrászervezési munkát.

Értjük a megyei közigazgatás államosításának, újjászervezésének nehéz és nagyterjedelmű munkáját.

A mily méltóságos csendben készült el az igazságszolgáltatásnak jelzett, részben újrászervezése, épp oly zajosan megy ez utóbbi, — azaz — jobban mondva — az

országnak csaknem minden részét bejáró, átható és mozgalomba hozó zaj követi ezt.

Megyék, városok és járások népgyűléseinek, hogy ha nem is hathatós, de legalább minél hallhatóbb plebiszcitumot gyakoroljanak. S e harsogó zajból, meglehetősen hatalmas harsogásban tör elő a régi megyére csaknem általánosan kiáltott „feszítsd meg! feszítsd meg!” stentori hangú kiáltás.

Sokak véleménye szerint a régi megye még fénykorában sem volt általánosan kedvelt és népszerű. Annálkevésbé lelkesülhetni manapság érte. S ha igen is, ez csak amolyan mondva csinált és mesterségesen szított lelkesedés. Éppen olyan, a milyen volt Krisztus evangéliumával szemben a pogányság dohosodó maradványaihoz való ragaszkodás. Mert leteltek már azon idők, midőn a gazdálkodás és más magánfoglalkozás, a hivataloskodással, az ország s a megye ügyeinek intézésével szépen összefért. A modern élet viszonyai a férfi egész erejét veszik igénybe, ha tisztességgel existálni akar. Másfelől a hivataloskodás, a közdolgok intézése is az egész embert, minden ereje s tehetségével, idejével annyira követeli, hogy a ki mindkettőnek, mint ez régebben lehetett, eleget kívánna tenni, csakhamar be kell látnia, hogy önmagát is, a közt is érzékenyen károsítja, csalja. S ki a régi megye mellett lelkesül, — e tudatos károsítás érdekében is ténykedőnek sokak által tekintetik.

Az államosítás hívei őszintén kívánják, hogy a kicsinyes önérdékek és a meglevő megyét meg nem levő jó tulajdonságokkal felezicizomázó álokoskodások és álbolesekkel. — a megyei közigazgatásnak már is simára taposott útjából félretéssenek, — Kívánják, hogy jöjjön egy olyanszerű javulás és haladás ezen a téren is, a milyent az egykor szintén megyei volt bíró-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A véletlen.

EREDETI TÁRCZA.

Rozoga butorok, ódon, penészes irományok közt ül Zsenyész Elemér ur. Külsője nem mondható épp igénytelennek; hosszú hajat hord, hogy ne látszassék meg rajta, hogy csak díjnak, aki aktákat körmöl silány napidijért, — hanem hogy bolni költői láng is honol keblében, mely elvígasztalja gyomra üressége fölött.

De ha igazságosak akarunk lenni, meg is illeti őt a hosszú haj, mert azonkívül, hogy verseket ír, azokat meg is zenésíti.

Oh azok a versek mind megannyi visszhangja a felkorbácsolt vihardulta mély szívfájdalmainak.

Ma szokatlan jó kedve van, szemei fénylenek, arczredői elsimulnak, s talán még mosolyog is. Valamit mormognak ajkai.

Hallgassuk csak mit?

— Tehát végre! Oh gondoltam, nem, tudtam, hogy így lesz. Magánosan élni, elhagyatva, eltaszítva mindenkitől, br! Mily iszonyu. Mily jó, mily édes lesz a fárasztó munka után keblén kibihenni magamat. Úgy tűnik fel, mint egy álom, pedig nem álmodtam, itt a hirdetés! Szöke. Mily gyönyörű lehet... kék szem... mily elragadó! S itt van a levél! „Holnap, délután 6 órakor a ligetben a 110. számú széken várja Buzavirág.”

Ott leszek, elibe borulok s boldoggá teszem.

*

Két ifjut látunk a nagy-utcán szemközt menni. Mosolyog mindenik.

— Mi az, hogy oly jó kedved van ma, Pista? — szól az egyik.

— Hogyne volna, — felel a másik, egy derék, csinos arczu fiatal ember, kinek érd kes arczát növelte a még szőkőfélben levő kicsiny, pörge, fekete bajsza. Képzeld, — folytatá — tegnap egy érdekes hirdetést olvastam a lapban. Így hangzik!

„Kinek tetszik az ibolya,
Kinek kedveltje a barna?
Az írjon Ibolyának.”

— Gondolhatod, barátom, hogy tetszik az ibolya, de a barna lányka sem megvetendő virág, holló fürttel, bogár szemmel.

— Na na, egészen neki hevülsz.

— De várj, — beszél Pista tovább — még nem végeztem be. Én ott a kávéházban rögtön megirtam a levelet s siettem vele a főpostára, hol föladtam az „Ibolya kertésze” czim alatt poste restante czim alatt. A kicsiből meg ugyancsak ki látszik, hogy jó menyecske válik, mert ma már megkaptam a választ, s holnapra a ligetben rendez-vous-nk lesz.

— Hát ennyire megváltoztál? Azelőtt szöke nélkül még a menyországot sem képzelted, s benne Margitod volt Istened.

— Ne költsd fel emléket — mondá Pista, hirtelen elkomolyodva, — mert fáj. Ő, mint mondta,

rám nézve meghalt, s bár feledni nem tudom, de hátha a barna ki veri fejemből.

— Szervusz, sietnem kell, sok szerencsét!
— Istén veled!

*

Egy csinos, szöke lányka keres helyet a városligeti padsorban. Arcza, mintha mély bánat, volna lelkében, sáppalt s piczi száját a pad megpillantására összébb huzza, mintha mosolyra akarná vonni.

Keblén csinosan összeállított buzavirágcsokrot visel. Megnézi óráját, nyugtalanul tekint hol jobbra, hol balra, majd egy kis levélkét vesz elő kebléből s párszor figyelmesen átolvassa.

— Már itt kellene lennie, — susogja félen.

Hirtelen léptek zaja riasztja föl, alig jut ideje a levélkét elrejtene. Főlemeli kedves fejecskejét, egy pillanat alatt pir borítja el halavány arczát, s mintha hirtelen valami jutott volna eszébe, felszökken helyéből, de egy gyöngéd kéz érintésére összererezzen s meglepetve áll meg.

— Margit! — szól Pista, a ki e változást előidézte s a kit már ismerünk.

— Kérem, engedje hogy távozzam, esztelen dolgot miveltem, — mond a lány.

— Hogyan, te távozni akarsz? Félsz talán, hogy ismét vallomásaimmal terhellek? Jó, nem teszem! Csak maradj pár percig, hogy melletted lehessenek, hogy égi szemeidbe nézhessek...

— Hallgasson kérem, valaki jön...
Pista egy pillanatig mintegy dermedve áll

ságok államosítása s illetve a kinevezés rendszerével kapcsolatos 1871. évi szervezése már is meghozott, hogy jöjjön el ezzel kapcsolatosan a közsabadság, önkormányzat s az adminisztráció részrehajtatlanóságának, szilárdosságának és tisztaságának érdekeit biztosító nélkülözhetlen garantiáját képező közigazgatási bíróság szervezése is, mely után valóban — buzgó imádság epedez százezrek ajkain.

Politikai mozgalmak.

A képviselőház közigazgatási bizottságából. A közigazgatási bizottság május 4-én tartott ülésében letárgyalta a vármegyei közigazgatási bizottságok szakosztályairól, a választott tagoknak a szakosztályokba való beosztásáról, a pénzügyi szakközvegekről s a teljes ülés hatásköréről szóló szakaszokat. — A május hó 5-én tartott ülésben a szakosztályok hatásköréről szóló szakaszokat tárgyalta s néhány lényegtelenebb módosítással azokat el is fogadták. — A május 6-án tartott ülésben a részletes tárgyalást befejezték és megkezdtek a függőben maradt kérdések elintézését. Ezen ülésben nyújtotta be Apponyi Albert gr. a fegyelmi jogról szóló indítványát, melynek sokszorosítását és a bizottsági tagok közt való szétosztását határozták el. A függőben maradt kérdések közül először a főispáni kvalifikációt állapították meg a következőkép: 28 éves életkor, az 1883. I. cz. 3 §-a által előírt képzettség s a közigazgatás terén való 3 évi előzetes működés. Ez után megállapították a tisztviselők rokonsági összefüggéseit. E szerint az alispán a szolgabírákkal, pénzügyigazgatóval, számvevősséggel, pénzügyigazgatóval, számvevősséggel, a szolgabírák az alszolgabírákkal, a pénzügyigazgató a számvevősséggel, a pénztárnok az ellenőrrel nem állhatnak sem fel, sem lemenő rokonságban, sem elsőzi oldalrokonságban vagy sógorságban, sem pedig örökbe fogadó szülői vagy örökbe fogadott gyermeki viszonyban. — A május 8-án tartott ülésben a képviselőválasztási elnökök választására, az újonczállító bizottság megalakítására és a közgyűlés tagjainak felelősségére vonatkozó szakaszok intézettek el. Ez után Szapáry Gyula miniszterelnök ismertette a kormány elveit a közigazgatási bíráskodás ügyében. A bizottság elhatározta, hogy a miniszterelnök előterjesztését egész terjedelmében felveszi jelentésébe. Végül a miniszterelnök előterjesztette a vármegyei közigazgatás jövőbeli költségeiről összeállított kimutatást. E szerint a költségösszetétel: 1.642,651 forintban van kitüntetve.

A közigazgatási bizottság május 9-én tartott ülésében némely függőben maradt kérdések letárgyalásával tanácskozásait a törvényjavaslat felett befejezte s a bizottság jelentését a hétfőn tartott ülésben hitelesítették.

A főrendiház ülése. A főrendiház Vay Miklós báró elnöke alatt május hó 8-án délelőtt ülést tartott. Az ülés elején elnök Pásztély János munkácsi püspök és gróf Andrássy Manó elhunytáról emlékezett meg. Ez után elfogadták a telek önkényi betétek szerkesztéséről szóló javaslatot. Nyomban rá megkezdtek a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló javaslat tárgyalását s azt Szabó Miklós, Zichy Nándor és Szilágyi

asztán a keblére tüzött ibolyát hirtelen letépvé igyekeznek zavarán erőt venni.

Egy éltes asszonyság jött feléjük, keblén egy csokor ibolyával.

— Jó napot, — szól sipító hangon — szabadna kérnem egy kis helyet, ha nem tévedek ez a 110. számú szék?

— I—igen, — felel akadozva Pista, — csak tessék leülni, mi ugyanis eltávoztunk innen.

— Köszönöm.

— Jöjj, édes Margitom — sugja az ifju a lánykának — nézd, ott a közellevő padon, ott a fűz alatt, mily jó hely kínálkozik.

Eltávoztak a harmadik padra s ott leültek.

— Mond — kezdé Pista, — miért idegenkedel úgy tőlem, miért kerülsz? Hiszen tudom, hogy szeretsz.

— Anyám akarta így.

— Anyád akarta így? Mi okból? Nem tettem-e meg mindent, mit óhajtott? Nem voltam ugyan oly gazdag, mint e milyennek lányát adni akarta. Miért ne lehetnénk egymáséi? Még egyszer megpróbálom, megkérem térdre borulva s engednie kell! Megtudom keresni kenyeremet s téged boldogítani.

— Már késő!

— Késő, miért mondd, hogy késő. Nem vagy talán az én Margitom, nem vagyok már, mint azt mondád egykor, szived fele?

— Már késő, — ismétlé a lány — anyám meghalt.

— De hát még szeretsz? — szól Pista szent-

Dezso felszólalásai után általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Lokosztott főispán. Gróf Bethlen Gábor, Nagy- és Kiskükölkö-vármegyék főispánja állásától „hű és buzgó szolgálatainak elismerése mellett” saját kérelmére felmentették.

Az utolsó ülészek. A mint megbízható értesítések nyomán írják: az országgyűlés jelen időszakát még a pünkösdi ünnepek előtt királyi leirattal befejezik és az új ülészeket nyomban megnyitják. A ház különböző bizottságai 2—3 nap alatt megalakulnak s az után megkezdik a közigazgatási törvényjavaslat tárgyalását.

A kurlai bíráskodásról és némely választási visszaélésekről szóló törvényjavaslat végleges szövegezésé az igazságügyminiszteriumban elkészült. A törvényjavaslatot valószínűleg még e hóban be fogják nyújtani a képviselőházhoz.

A kölcsönre szorultak érdekében.

Tapasztalati tény, hogy egy pár évtized óta a patentirozott tőkeszabadság a szabad uszora üzemében a közgazdasági élet veszedelmévé nőtte ki magát.

Pénzügyi törvényeink ugyan nagyjában intézkednek a tőkének tulkapásai és a tulhajtott nyereségvagygyal üzhető visszaélések ellen, — de azért még mindig akadnak csaknem minden községben egyes birvágytól égő lelkek, kik habár kicsinyben, de kisiny körükhöz és az áldozatul megkaparítottak silány anyagi viszonyaihoz képest mondhatnók, hogy valóságos átkai és kiszípolozói a rájuk szorult szegény népnek.

Akadnak élelmes lelkek, kik 1—2—6 óra 10—20—30 frtot stb. havi 1—2—6 frt stb. %-os kamatokra kamatoztatnak, és akadnak oly rövidlátó s ebben a rengeteg nagy uszorára nem gondoló megszorult együgyű emberek, akik ily könnyű szerrel hozzájutható méregdrága pénzen sietnek pillanatnyi nyomoraikon segíteni. Ezen speculatio sem a kölcsönzőre, sem a kölcsönvevőre nézve a kikölcsönzés pillanatában nem látszik nagynak és veszedelmesnek, hisz az csak rövid időtartamra történik. De e rövid idő kevés kivétellel rendszeren 3—4 évet szokott jelenteni s igen sokszor perre szolgál anyagul. — Ugyis van pld. 10 forint után kikötött 1 frt havi kamat igen kicsinynek látszik (1 frt után 10 kr.), csak hogy ez egy évre 12 forintot tesz ki, vagyis csak 120%-ot. Ismerünk esetet rá, hogy 25 frt négy évi kamatos kamataival összegezve négy év múltán beperesítetté, a szegény kölcsönvevőnek a perköltségekkel együtt közel 200 frtjába került.

Kötelességet vélünk tehát teljesíteni, midőn ezen ma is lappangó s éppen e sorok írására közeli anyagot nyújtó uszoraüzelmekre azon jobbak figyelmét, kik közül mégis egyik-másik e méregdrága kölcsönök kiadásánál vagy mint kötelezővényirő, vagy mint tanu jelen szokott lenni, — itt felhívni arra, hogy az ilyeneket elnézve bünrészesévé lesznek a lelketlen uszora-üzelmeknek.

vedélyes hangon, kinek kérő tekintetével kísért szavaira a leány nem felelhetett, mert a közelből beszélgetés ütötte meg füleit, s a hangról itélve, a beszélgetők egyikében azonnal az előbb említett ibolyás asszonyságéra, a másikkban Zsemlyés urára ismerünk.

— Hát uram! — kiabál az asszonyság, — mondja meg nyiltan! szeret-e engem vagy nem? Na? Az ön kisasszonya, a buzavirág jellel, már úgyis megszökött egy fiatal ember karján. Most már mondja mi lesz? Ne áruljon zsákban macskát! Csak mondja ki! Ne nyeljen olyan nagyokat!

— De kedves nénémasz . . . kisasszony, hát mit mondjak — tündelé Zsemlyés ur remegve. De hát izé . . . kegyed . . . mást is várt.

— Semmi mentség! Ha mást vártam, nem jött; ont nem vártam, minek jött? Még egyszer kérdem: szeret-e vagy nem?

— Igen . . . szeretlek! nyugé Zsemlyés ur.

— Szeretlek, — susogá Margit, Pista nyaka köré fonva karjait.

— Mily jó, hogy oly korán jöttem, — szól Pista, csókot nyomva kedvese ajkára.

— Miért nem veszttem otthon, — szónokol Zsemlyés ur.

A szép holdvilágos estén a két nem messze fekvő padról két pár kel fel s a susogó fák alatt ellenkező irányban sétálnak haza, hogy álmodjanak jövő boldogságukról.

Piczi.

Az ilyeneket a mai nehéz tanuzási eljárás mellett törvényes úton alig lehet utolérni, lelkiismereti kérdést pedig ezen elanyagiasodott lelkek a dologból — a mi a szánzándékos megrablásnál, csalás és lopásnál nem kisebb tény — nem szoktak csinálni.

Tagadhatatlanul ezen, csaknem minden községben lappangó uszora-üzérkedésnek egyik oka abban rejlik, hogy kölcsönre szoruló népünk egy része fél a pontosságától, mellyel pld. megyei pénztintézeteknél a részleteket fizetni kell, részint a kezesek már számtalan ízben rászedetvé, nehezen kap pld. a takarékpénztárak által is elfogadható kezeseket, részint sok utánjárás, kezes keresés, bemutatás és többnyire a telekkönyvi biztosítással járó fáradságot és költségeket nagyon terhelnek tartja.

Hogy a pénztintézeteket a visszaélések megtanították a jogosult óvatosságra, az tény, de a mi a helyi takarékpénztárunkat összevetve más vidéki takarékpénztárak kamatlábjával és kezelési költségeivel, csakugyan kifejezést kell itt egész tisztelettel adnunk annak, hogy a szép és magasztos eszmét tekintve, melyet népünk és vidékünk közgazdasági viszonyainak emelésében megtestesíteni hivatva van, — oizony egy kissé drága és költséges. Mi a mai nehéz és nyomott közgazdaságviszonyok között ha a takarékpénztárak csakugyan nem a részvényesek osztalékának öregbitése a célja, — mint hisszük, hogy nem az, — akkor a gyakori váltóújításokkal járó tetemes költségek mellett a 8%-os kamatlábot is magasnak és terhelőnek tartjuk. Mi azon jó hiszemből vagyunk, hogy ha a részvénytakarékpenztár illetékes faktori a kellő óvintézkedések mellett hozzáférhetőbbé tennék a rászoruló népre a pénzhez jutást, a gyakoribb forgalom pótlóná a kamatláb és kezelési költségek alább szállításánál esetleg jelentkező hiányt és különbséget, de ezzel sokakat megmentene ama érintett lappangó és lelketlen uszoraüzelmek veszedelmétől és jobban megközelítené kitűzött célját: népünk közgazdasági állapotának emelését.

Nem mondjuk, hogy a főleg erkölcsi és kellő anyagi garanciával nem bíró pénzkeresőknek, kiknek talán éppen a pénz kezökben fegyver és önéletük ellen irányuló kés lenne — okvetlen pénzt adjanak, de ha a takarékpénztári kezeléség olyan egyénekből van beállítva, kik a vidéket is teljesen és apróra ismerik, — a hozzáférhetőség nagyon sokat nyer.

Igy van ez minden vidéki jobb hírnévnek örvendő takarékpénztárnál is. Ismerjük, hogy az idegen hitelszövetkezetek botrányos szédelgéseit által hány jóra való családot juttattak már egyes erkölcsileg teljesen elzüllött s majd elbukott pénzmanipulánsok és agensek miatt tönkre különböző czimeken és ígéretek útján rászedvé őket.

Vérünk és fajunk erősbítésére szolgálunk, ha csak egyetlen atyánkfíát és családot megmentettünk szilárd és szükségükben itthon készséggel segélynyújtó pénztintézetek által ama szédelgők kísérletezéseitől. Felszólaltunk, mert ez is társadalmunknak oly betegsége, mely testünkön élődve, akadályozza társadalmi életünk egységes vérkeringését.

EGYLETI ÉLET.

Tanítóegyleti gyűlés.

Gyó-Ditró, 1891. április 30.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A gyergyói rk. tanító-egylet f. évi április hó 29-én Gyó-Tekerőpatakon tartá évi harmados távaszi közgyűlését. Jelen volt a kerület köztisztvisletben álló főesperese és egyházkerületi tanfelügyelője, az egylet tisztelt elnöke, mélt. Both Ferencz ur, és 53 egyleti tag. Kedvező benyomást tett az, hogy a tanítónők és a szerzetes-tanítók csaknem teljes számban ott voltak, de feltűnt a plebános-iskolaigazgatók szokatlan számú távolmaradása. Egy-kettőt egyházi teendőik akadályozhattak a megjelenésben, de a többség honmaradása, a mint látjuk — sajnos — azon körülményre vihető vissza, mert az egylet a szabályrevizió alkalmával a múlt gyűlésen nem adta fél azon sok küzdelemmel megszerzett jogát, hogy szabadon választhassa elnökét, mint azt a kerületi papság egyrésze „a főesperes természetes elnökségével” óhajtotta volna. Egyébként azt hisszük, hogy a némelyeknél észrevehető érzékenykedés az idővel elmúlik és a nagyteljesítő kerületi papságot már a következő gyűlésen lea

szerecsénk — mint eddig — ismét sorainkban látni.

A közgyűlés lefolyása az alábbiak szerint történt.

9 órakor a tagok szentmisét hallgattak a gyermekesereg kíséretében. 10-ig a helyi tanítók tartottak gyakorlati tanítást, melynek bevezetésével Both Ferencz tiszteletbeli és Hochschild Lajos rendes elnök elfoglalták az elnöki emelvényt. — Utóbbi magvas és szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést. (Térszűke miatt nem közölhetjük.)

A tagok figyelemmel hallgatták a szép megnyitót, melyet az előadás melegsége és az előadó személyisége csak emelt s egyhangulag hozzájárultak a tiszteletbeli elnök azon indítványához, hogy a beszéd egész terjedelmében a jkönyvhez csatoltassék.

Némely helyreigazítások után a mult gyűlés jegyzőkönyve hitelesítettén, a tartott gyakorlati tanítások megbirálása jött szónyegre s ennek rendjén ifj. Forika Ágoston és Horváth István tanítása dicséretesen sikerült és sikerültnek jelentette ki elnök által.

A birálatokkal kapcsolatosan Buzás I. indítványára a gyűlés örömeinek és köszönetének adott kifejezést Gyó-Tekerőpatak azon áldozatkészsége iránt, melylyel a tan- és nevelésügy érdekében egy díszes, palotaszerű iskola-épületet emelt s azt kellőleg felszerelve átadta céljának, nemcsak, sőt a plebános és iskolaszék közbenjárására „Római katolikus iskola“ név alatt telekönyvileg is biztosította. — Ez érzelmeik jegyzőkönyvi kivonatban Gyótekerőpatak nemes előjáróságának és képviselőinek tudomására hozatni határozattak.

A faiskola szemléletére kiküldött bizottság jelentése kapcsán Ferencz Károly plebános azon észrevételének adott kifejezést, hogy e kerületben a napokban tett egy körútja alkalmával két faiskolánál a pondróleveleket még mind a galyakon látta. A faiskolakezelő egyleti tagok figyelmét felhívja e törvényellenes és káros körülmény elhárítására már csak a jó példaadásért is. A felszólalást helyeslőleg vette és illető tagok figyelmébe ajánlotta a gyűlés.

A folyó év augusztus havában Budapesten tartani tervezett országos katolikus tanítógyűlés előkészítőbizottságának dr. Komlóssy Ferencz elnök és Gyürky A. jegyző által megküldött felhívásra felolvasás és többek hozzászólása után elfogadtatott Köllő János indítványára s így határozattá emeltetett, hogy „a gyergyói rk. tanítógyűlés közgyűlése nagy örömmel veszi, fogadja az előkészítőbizottság felhívását; a nagygyűlés eszméjét helyesli, melegen üdvözlí és egyletünk fővédnökétől, a püspöktől kikérendő és nyerendő engedély és utasítás vétele esetén az országos katolikus nagygyűlésben — hivatalosan is — készséggel részt vesz.“

Ezzel a gyűlés, igen helyesen kimondta azt is, hogy nem tart azokkal, kik — akár egyetemes, akár katolikus országos tanítógyűlésről legyen szó — folyton csak „várakozó állást“ határozottak s míg hiába várják a sült galamb megrepülését, de sem a tanúgynek, sem a tanítóságának nem használnak, addig másfelől a mindnyájunk ügyét és érdekét fölkaroló és kezdeményező férfiak lelkesedését is mintegy lehűtik vesztegléseikkel, részvétlenségükkel.

A szabálytervezet folytatólagos tárgyalása a jövő gyűlésre halasztatott.

Az orbai járás tanítókörének átíratát, melyben a mindkét szemévilágának elvesztése miatt teljesen munkaképtelenné lett Pál Sámuel volt gyóalfalvi felsőnépiskolai ifjú tanító részére könyörödmányokat kér nevezett kör elnöksége, — megindulással vette a gyűlés s azt határozta, hogy a gyűjtőívét tagjai között községenként körözteti, s a begyülvendő összegeket Imets János gyóalfalvi felsőnépiskolai igazgató útján szerencsétlen egyleti tagtársunknak megküldi.

A gyószárhegyi, újfalvi és gyószentmiklósi önképzőkörök jelentését örvendetesen vette tudomásul a gyűlés s a jelentéssel késlekedőket azok példájára utalta.

A gyergyószentmiklósi önképzőkör a jelentés rendén azon kérdést hozta a gyűlés elé: „vajon szükséges-e, illetve helyesebb-e az egyes betűk tanításánál a leírt jegyek csupán a hangját ismertetni meg s a betű nevét később, midőn az „abc“ tanítására kerül a sor, vagy az helyesebb, ha a tanulók előtt a hang jegyét betűnek nevez-

zük s megismertetjük ugyanakkor hangját is, nevé is.

Élénk, sőt heves vita fejlődött ki a kérdés fölött. Az előcsatározást a szentmiklósiak kezdték neki készíteni. Előbbi álláspontot Ferencz Balázs és Hozó Pál, utóbbi Simon Ádám és Sántha Albert képviselték és védelmezték elszántan. Mindkét fél kapott támogatókat, Józsa S., Kaitár I. s többen beleszóltak a vitába. Végre is több oldalú megvitatás után és különösen tekintve azt, hogy a betű nevének korai ismertetése a kezdő tanulókat összezavarná és a silabizálás rendszerébe terelné át, a mi a sikert kockáztatná; továbbá, mert a törvény előre a gépies olvasást szabja meg, mi a betű nevének ismeretét nem szükségesli, s végül mert az első tanév végén, sőt a második elején — itt a nyelvtan útján — sem késő a betűk nevének megismerése: a gyűlés többsége a a hangnak és a jegyeknek megismertetése mellett nyilatkozott, a kötelező határozat hozatalát melőlvén elnök javaslatára.

Ferencz Károly betérjesztette a b. e. Boga Bálint síremlékére adakozók névsorát s minthogy a begyült összeg a költségeket teljesen nem fedezte, 1 frt 60 krt. e célra a gyűlés egyletünk pénztárából kiutalt, megkérve az elnökséget arra is, hogy adakozók névjegyzékét nyilvános nyugtázás céljából hirlapilag közölje.

Tizenegy tag kérése folytán kimondatott, hogy a gyűlés f. év aug. 20. és szept. 1-je közt Borszéken tartassék.

Végül elnök bejelenté, hogy a topiczai gyűlés alkalmával Urmányos János 20 frrtal alapító tagnak, Karácsoni Jenő, Popescu János, Fejér József, Giacomuzzi Vigilio, Kolbász József, Giacomuzzi Tita urak egyletünk tagjainak jelentkeztek és szülő kezére személyenként átadták, kéri nevezett tanúgybarátokat a tagok sorába iktatni. A gyűlés örömmel veszi a jelentést s lelkesen éljenz a belépőket és az elnököt, ki kisebb keblí ügyek elintézése után a tanácskozást bezárta.

Gyűlés után az iskolaépület dísztermében közepéd volt, melyen izletes és gazdag étkeket szolgáltatott az e fáragságos teendőre megnyert Benedek Ferencz nérnő.

Czigányzene, dal és magvas tósztok mellett vidám órákat töltöttek együtt s kellemes emiékkel távoztak haza ki-ki az est beállta előtt és alatt, otthon folytatandó a felveszakított munkát oly odaadással, mint napszámaitól elvárja a haza.

ös.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Nyugdíjazás.** Gál Elek csikszeredai kir. törvényszéki úrnő f. hó 9-én legfelsőbb elhatározás folyán nyugdíjba helyeztetett. — Az érdemes bíró ur legutolsó tagja volt a csikszeredai kir. törvényszék azon tagjának, kik a megyei törvényszékektől vétettek volt a törvényszékek szervezésekor, s most, hogy 23 évi szolgálata után nyugdíjazva lett, személyesen távoztott a megyei törvényszéknek utolsó tagja is. Mint halljuk a távozó bíró ur helye a kezelebről betöltött két bíró állásra pályázók közül újabb pályázati hirdetés közzététele nélkül fog betöltetni, mi által a törvényszék személyzete teljesen kiegészítetik.

— **A csiki szekely vasút ügye** ismét egy lépéssel haladt a megvalósulás felé. A kereskedelmi miniszter ugyanis elfogadta Csikmegyei tñhasági bizottsága által az ápril hó 19-én tartott gyűlésből felterjesztett pótköltségvetést, melynek fedezeti rovatába vasútepitési célra 50 évig 29000 frt évenkénti államszegély vétetett föl. A miniszter végleges határozata a közel jövőben várható.

— **Vasári tolvajkodás.** Az országos vásárokról az úgynevezett sokadalmakra sokan felgyűlnek olyanok is, a kik pénz nélkül szeretnek vásárolni. Egész bandák, szövetkezetek alakulnak az ilyen jutányos üzlet végrehajtására. E hó 8-án a városunkban megtartott országos vásár alkalmával egy ilyen ocsó vásárlást szerző vandának két tagja került hurokra Tanczos Almaty és Tanczos Almaty né csikszentkirályi lakosok személyében, kiket mult ismert perszonákat a személetes csendőrség figyelemmel kísért és teuton erővén, letartóztatott. A náluk talált tárgyaknak nem tudván urát adni: ok a dutyiba a lopott tárgyak pedig a kir. törvényszéknek helyeztettek el. — Kemelhető, hogy az elgottak révén a tolvajvándának többi tagjai is kikerülnek.

— **Aranylakodalmom.** Megható és ritka családí ünnepély volt folyó hó 8-án Csik-Tusnádon. Odaváló idősb Bartha Albert és neje Korody Borbála tartották 50 éves évtordulóját annak, hogy egymásnak örök hűséget esküdtek. Az egyházi szertartást — mintegy ezer ember jelenlétében — Koncz István tusnádi plebános végezte, gyönyörűen kigondolt beszéd kíséretében áldotta meg a jubiléus házaspárt. Az egyházi szertartás után

otthon kedélyes lakoma volt, melyet szellemes tósztok fűszereztek. A nagyszámu vendégek sorában ott láttuk özv. Angelescu Györgyné urasszonyt, mint násznagyot és Ázbe Mariska kisasszonyt, mint koszorúslányt Csik-Szeredából. Még számos boldog évet kívánunk a jubiléus házaspárnak.

— **Tűz.** Sepsiszentgyörgyön az „Első szekely szövögyár“ e hó 6-án éjjel, ugy 11 óra tájban kigyuladt s a szövöteremben levő összes készletek és felszerelések a lángok martalékává lettek. A tűz később kikapott a tetőzetre és annak nagyobb részét is elpusztította. A kár 4000 frtra rug. A szövögyár a „Magyar-Francia“ bizt. társulatnál volt biztosítva.

— **Küzdelem a trágyáért.** Csikcekefalván lakó Bodó Péter a most mult télen lovát szomszédjának Bodó Andrásnak istállójában tartotta. A mint a mezei munkák elkezdődtek, Bodó Péter a lova után összegyűlt trágyát ki akarta hordani, hogy magot termő földjét ezáltal termékenyebbé tegye. Szekerét behajtotta Bodó András udvarára s a trágyából ötöt illető részt rakni kezdette szekerére. A munka folyamata közben megérkezett Bodó Andrásnak édes atyja Bodó Fábian s a Bodó Péter gazdálkodását fia hátrányára történőnek gondolván, erőlyesen tiltakozott a termékenyítő trágya elvitelle ellen. Bodó Péter idegen portán nem akart hatalmaskodni s azon kijelentéssel, hogy az illetők ellen panaszt teszen a járásbírósnál, nyugodtan hazament. Amint azonban hazuról eltávozott, Bodó Fábian a fiával, Andrással, fejszékekkel felfogyverkezve berontottak a Bodó Péter házába s ennek több asszony társaságában szorgalmasan varrogató feleségét bántalmazni kezdték s hogy nagyobb baja nem történt, azt az ott levő asszonyoknak s egyik szomszédjának köszönhetik, kik a hatalmaskodó emberek kezéből kimentették. Ezzel talán vége is lett volna a dolognak, ha időközben meg nem érkezik Bodó Péter, kinek az esemény híret egy asszony tudomására jutott. Erre a civakodás s nyomban rá a verekedés újra kezdődött. Bodó Péter ellenfelei kezei közül kiszabadítván magát beszaladt a szobába s bátyja fegyverét felfragadván a már távozó ellenfelek után lőtt s Bodó Fábiant oly szerencsétlenül találta, hogy azonnal elesett és rövid félóra múlva kiszervenedett. Bodó Pétert a csikszentmártoni járásbíróóság letartóztatta.

— **Filletterestély.** A gyergyószentmiklósi vekerkeszregyület Péter Lajosné és Ferencz Lajosné rendezése alatt f. hó 9-én fejezte be filletterestélyeinek legutóbbi periódusát. Ezen estély is sikerére nézve méltán sorakozik a többi mellé. Meglepetésül képletben bemutaták a leánykák iskolai életéből vett: „Jön a tanítónő“ vidám s kedves epizódot; továbbá Vákár Lajosné, Csörgő Erzsé, Ferencz Lajos, Deér Kálmán, Gencsy Arnold előadták: „Jeremiás siralmái“ című 1 felvonásos bohózatot. Mindegyik oly jól játszta és alakította szerepét; műkedvelők részéről már rég részesültünk ily élvezhető előadásban. Az ezen estélylyel befejezett filletterestélyekkel pedig mind a közönség, mind maga a főkegyelet meg volt teljesen elégedve; a közönség azért, mert egyhanguságai közt a filletterestélyekben mindannyiszor kellemes szórakozást talált; az egyletet meg teljesen kielégítette az erkölcsi és anyagi siker. Mindezekért pedig az érdem és a dicsőség a leleményes és lelkes rendező hölgyeket illeti.

— **Jótekonyczélú szini előadás.** Borszéken e hó 7-én Deák János községi tanító ur rendezésével a tanuló ifjuság által előadott: „Tündér Áldás“ című gyermekszínmű, szavalatok és dalokkal bővítve. Az előadás sikerült, úgy az eredmény is, mert jegyekből befolyt 23 frt 80 kr; felfűlzetésekből 10 frt 30 kr, összes 34 frt 10 kr, melyből 2 frt 92 kr kiadást leszámítva, tiszta jövedelem 31 frt 18 kr. Ezen összeg oly megjegyzéssel adatott át az iskola pénztárnokának, hogy azt a jövő tanév kezdetéig kamatoztassa, akkor pedig a szegény tanulók részére azzal tankönyvek vásároltassanak be.

— **Gyilkosság.** Udvarhelymegyei Bethlenfalván Henrik Alfréd odaváló birtokos egyik legényét, Bakk Pistát e hó 4-én reggelre viradólag az istállóban halva találták s megállapították, hogy halálát fejszevadások okozták. A meggyilkoltak szolgatársa, Demeter Zakariás, aki azonnal kérdőre vontak, az esetet következőleg adta elő: E hó 3-án éjjel Bakk Pistával együtt mlattak a falu kocsmájában és ott valami csekélység telett összeszólalkoztak. E szóváltás miatt a D. Z. állítása szerint Bakk annyira dühbe jött, hogy őt fejszével megtámadta, erre ő sem hagyta magát s a fejszét ellenfele kezéből kicsavarván, arra két csapást mért, mire Bakk azonnal beadta a kulcsot és meghalt. A vizsgálat azonban kiderítette, hogy a Demeter meséjéből egy szó sem igaz, mert a küzdelemnek mi nyoma sem látszik s a mellett a vizsgálat azt is megállapította, hogy Bakkot a gyilkos csapások álma közben érték. Demetert beszoigáltatták az udvarhelyi törvényszék fogházába.

— **Felhívás.** A lakatosokat, bádogosokat és vaskereskedőket értesíti a „Fémipar szerkesztősége, hogy a lapot „Magyar Fém és Gépipar“ címre változtatta és szerkesztőségét Budapest, gyárutca 3. szám alá helyezte át. Mutatványszámot a lap bárkinek is ingyen küld.

szerencsénk — mint eddig — ismét sorainkban látni.

A közgyűlés lefolyása az alábbiak szerint történt.

9 órakor a tagok szentmisét hallgattak a gyermekesereg kíséretében. 10-ig a helyi tanítók tartottak gyakorlati tanítást, melynek bevezetésével Both Ferencz tiszteletbeli és Hochschild Lajos rendes elnök elfoglalták az elnöki emelvényt. — Utóbbi magvas és szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést. (Térszűke miatt nem közölhetjük.)

A tagok figyelemmel hallgatták a szép megnyitót, melyet az előadás melegsége és az előadó személyisége csak emelt s egyhangulag hozzájárultak a tiszteletbeli elnök azon indítványához, hogy a beszéd egész terjedelmében a jkönyvhez csatoltassék.

Némely helyreigazítások után a mult gyűlés jegyzőkönyve hitelesített, a tartott gyakorlati tanítások megbirálása jött szőnyegre s ennek rendjén ifj. Forika Ágoston és Horváth István tanítása dicséretesen sikerült és sikerültnek jelentette ki elnök által.

A bírálatokkal kapcsolatosan Buzás I. indítványára a gyűlés örömeinek és köszönetének adott kifejezést Gyó-Tekerőpatak azon áldozatkészsége iránt, melylyel a tan- és nevelésügy érdekében egy diszes, palotaszerű iskola-épületet emelt s azt kellelő felszerelve átadta céljának, nemcsak, sőt a plebános és iskolaszék közbenjárására „Római katolikus iskola“ név alatt telekönyvileg is biztosította. — Ez érzelmeik jegyzőkönyvi kivonatban Gyótekerőpatak nemes előjáróságának és képviselőinek tudomására hozatni határozattak.

A faiskola szemléletére kiküldött bizottság jelentése kapcsán Ferenczi Károly plebános azon észrevételének adott kifejezést, hogy e kerületben a napokban tett egy körútja alkalmával két faiskolánál a pondróleveleket még mind a galyakon látta. A faiskolakezelő egyleti tagok figyelmét felhívja e törvényellenes és káros körülmény elbáritására már csak a jó példaadásért is. A felszólalást helyeslőleg vette és illető tagok figyelmébe ajánlotta a gyűlés.

A folyó év augusztus havában Budapesten tartani tervezett országos katolikus tanítógyűlés előkészítőbizottságának dr. Komlóssy Ferencz elnök és Gyürky Á. jegyző által megküldött felhívásra felolvasás és többek hozzászólása után elfogadott Kolló János indítványára s így határozattá emeltetett, hogy „a gyergyói rk. tanítógyűlés közgyűlése nagy örömmel veszi, fogadja az előkészítőbizottság felhívását; a nagygyűlés eszméjét helyesli, melegen üdvözlí és egyletünk fővédnökétől, a püspöktől kikérendő és nyerendő engedély és utasítás vétele esetén az országos katolikus nagygyűlésben — hivatalosan is — készséggel részt vesz.“

Ezzel a gyűlés, igen helyesen kimondta azt is, hogy nem tart azokkal, kik — akár egyetemes, akár katolikus országos tanítógyűlésről legyen szó — folyton csak „várakozó állást“ határozottak s míg hiába várják a sült galamb megrepülését, de sem a tanítgynek, sem a tanítósnak nem használnak, addig másfelől a mindnyájunk ügyét és érdekét fölkaroló és kezdeményező férfiak lelkesedését is mintegy lehűtik vesztégeikkel, részvétlenségükkel.

A szabálytervezet folytatólagos tárgyalása a jövő gyűlésre halasztott.

Az orbai járás tanítókéreinek átíratát, melyben a mindkét szemévilágának elvesztése miatt teljesen munkaképtelenné lett Pál Sámuel volt gyóalfalvi felsőnépiskolai ifju tanító részére könyöradományokat kér nevezett kör elnöksége, — megindulással vette a gyűlés s azt határozta, hogy a gyűjtőivet tagjai között községenként körözteti, s a begyűlendő összegeket Imets János gyóalfalvi felsőnépiskolai igazgató útján szerencsétlen volt egyleti tagtársunknak megküldi.

A gyószárhegyi, újfalvi és gyószentmiklósi önképzőkörök jelentését örvedetesen vette tudomásul a gyűlés s a jelentéssel késlekedőket azok példájára utalta.

A gyergyószentmiklósi önképzőkör a jelentés rendén azon kérdést hozta a gyűlés elé: „vajjon szükséges-e, illetve helyesebb-e az egyes betűk tanításánál a leirt jegyek csupán a hangját ismertetni meg s a betű nevét később, midőn az „abc“ tanítására kerül a sor, vagy az helyesebb, ha a tanulók előtt a hang jegyét betűnek nevez-

zük s megismertetjük ugyanakkor hangját is, nevet is.

Élénk, sőt heves vita fejlődött ki a kérdés fölött. Az előcsatározást a szentmiklósiak kezdték neki készülni. Előbbi álláspontot Ferenczi Balázs és Hozó Pál, utóbbi Simon Ádám és Sántha Albert képviselték és védelmezték elszántan. Mindkét fél kapott támogatókat, Józsa S., Kaitár I. s többen beleszóltak a vitába. Végre is több oldalú megvitatás után és különösen tekintve azt, hogy a betű nevének korai ismertetése a kezdő tanulókat összezavarná és a silabizálás rendszerébe terelné át, a mi a sikert kockáztatná; továbbá, mert a törvény előre a gépién olvasást szabja meg, mi a betű nevének ismeretét nem szükségesi, s végül mert az első tanév végén, sőt a második elején — itt a nyelvtan utján — sem késő a betűk nevének megismerése: a gyűlés többsége a a hangnak és a jegyeknek megismertetése mellett nyilatkozott, a kötelező határozat hozatalát melőlvén elnök javaslatára.

Ferenczi Károly betérjesztette a b. e. Boga Bálint síremlékére adakozók névsorát s minthogy a begyűlt összeg a költségeket teljesen nem fedezte, 1 frt 60 krt. e célra a gyűlés egyletünk pénztárából kiutalt, megkérve az elnökséget arra is, hogy adakozók névjegyzékét nyilvános nyugtázás céljából hirlapilag közölje.

Tizenegy tag kérése folytán kimondott, hogy a gyűlés f. év aug. 20. és szept. 1-je közt Borszéken tartassék.

Végül elnök bejelenté, hogy a topliczai gyűlés alkalmával Urmánczy János 20 frttal alapító tagnak, Karácsoni Jenő, Popescu János, Fejér József, Giacomuzzi Vigilio, Kolbász József, Giacomuzzi Tita urak egyletünk tagjainak jelentkeztek és szóló kezére személyenként átadták, kéri nevezett tanügybarátokat a tagok sorába iktatni. A gyűlés örömmel veszi a jelentést s lelkesen éljenzék a belépőket és az elnököt, ki kisebb keblű ügyek elintézése után a tanácskozást bezárta.

Gyűlés után az iskolaépület dísztermében közeped volt, melyen izletes és gazdag étkeket szolgáltatott az e fáragságos teendőre megnyert Benedek Ferencz elnök.

Czigányzene, dal és magvas tósztok mellett vidám órákat töltöttek együtt s kellemes emiékkel távoztak haza ki-ki az est beállta előtt és alatt, otthon folytatandó a félbeszakított munkát oly odaadással, mint napszamosaitól elvárja a haza.

öv.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Nyugdíjazás.** Gál Elek csikszeredai kir. törvényszéki bíró f. hó 9-én legfelsőbb elhatározás folyán nyugdíjba helyeztetett. — Az érdemes bíró ur legutolsó tagja volt a csikszeredai kir. törvényszék azon tagjainak, kik a megyei törvényszékektől vétettek volt a törvényszékek szervezésekor, s most, hogy 23 évi szolgálata után nyugdíjazva lett, személyében távozott a megyei törvényszéknek utolsó tagja is. Mint halljuk a távozó bíró ur helye a közelebről betöltött két bírói állásra pályázók közül újabb pályázati hirdetés közzététele nélkül fog betölteni, mi által a törvényszék személyzete teljesen kiegészítettik.

— **A csiki székely vasút ügye** ismét egy lépéssel haladt a megvalósulás felé. A kereskedelmi miniszter ugyanis elfogadta Csikmegye tvlatosági bizottsága által az april hó 19-én tartott gyűlésből felterjesztett pótköltségvetést, melynek fedezeti rovataba vasútepitési célra 50 evig 29000 frt évenkénti államségély vétetett föl. A miniszter végleges határozata a közel jövőben várható.

— **Vasári tolvajkodás.** Az országos vásárokról az úgynevezett sokadalomokra sokan felgyűlnek olyanok is, a kik pénz nélkül szeretnek vásárolni. Egész bandák, szövetkezetek alakulnak az ilyen jutányos üzlet végrehajtására. E hó 8-án a városunkban megtartott országos vásár alkalmával egy ilyen ocsó vásárlat szerző bandának két tagja került hurokra Tanczos Álmány és Tanczos Álmányé csikszentkirályi lakosok személyében, kiket mult ismert perszonákat a szemületes csendőrség figyelemmel kísért es tetten érven, letartóztatott. A náluk talált tárgyaknak nem tudván urát adni: ok a detyiba a lopott tárgyak pedig a kir. törvényszéknek helyeztetek el. — Remélhető, hogy az elfogottak révén a tolvajbandának többi tagjai is kikerülnek.

— **Aranylakodalmom.** Megható és ritka családi ünnepély volt tolyó hó 8-án Csik-Tusnádon. Odaváló idősb Bartha Albert és neje Korody Borbála tartották 50 éves évfordulóját annak, hogy egymásnak örök hűséget esküdtek. Az egyházi szertartást — mintegy ezer ember jelenlétében — Koncz István tusnádi plebános végezte, gyönyörűen kigondolt beszéd kíséretében áldotta meg a jubiláns házaspárt. Az egyházi szertartás után

otthon kedélyes lakoma volt, melyet szellemes tósztok fűszereztek. A nagyszámú vendégek sorában ott láttuk özv. Angelescu Györgyné urasszonyt, mint násznagyot és Ázbé Mariska kisasszonyt, mint koszorúslányt Csik-Szeredából. Még számos boldog évet kívánunk a jubiláns házaspárnak.

— **Tűz.** Sepsiszentgyörgyön az „Első székely szövögyár“ e hó 6-án éjjel, ugy 11 óra tájban kigyuladt s a szövőteremben levő összes készletek és felszerelések a lángok martalékává lettek. A tűz később kikapott a tetőzetre és annak nagyrésztét is elpusztította. A kár 4000 frtra rug. A szövögyár a „Magyar-Francia“ bizt. társulatnál volt biztosítva.

— **Küzdelem a trágyáért.** Csikcsekefalvában lakó Bodó Péter a most mult télen lovát szomszédjának Bodó Andrásnak istállójában tartotta. A mint a mezei munkák elkezdődtek, Bodó Péter a lova után összegyűlt trágyát ki akarta hordani, hogy magot termő földjét ezáltal termékenyebbé tegye. Szekerét behajtotta Bodó András udvarára s a trágyából ötöt illető részt rakni kezdette szekerére. A munka folyamata közben megérkezett Bodó Andrásnak édes atyja Bodó Fábians s a Bodó Péter gazdálkodását fia hátrányára történőnek gondolván, erélyesen tiltakozott a termékenyítő trágya elvitele ellen. Bodó Péter idegen portán nem akart hatalmaskodni s azon kijelentéssel, hogy az illetők ellen panaszt teszen a járásbírósnál, nyugodtan hazament. Amint azonban hazulról eltávozott, Bodó Fábians a fiával, Andrással, fejszékekkel felügyervekerve berontottak a Bodó Péter házába s ennek több asszony társaságában szorgalmasan varrogató feleségét bántalmazni kezdték s hogy nagyobb baja nem történt, azt az ott levő asszonyoknak s egyik szomszédjának köszönheti, kik a hatalmaskodó emberek kezéből kimenttek. Ezzel talán vége is lett volna a dolognak, ha időközben meg nem érkezik Bodó Péter, kinek az esemény híret egy asszony tudomására jutatta. Erre a csivakodás s nyomban rá a verekedés újra kezdődött. Bodó Péter ellenfelei kezei közül kiszabadítván magát beszaladt a szobába s bátyja fegyverét f-fragadván a már távozó ellenfelek után lőtt s Bodó Fábiant oly szerencsétlenül találta, hogy azonnal elesett és rövid félóra múlva kiszenvedett. Bodó Pétert a csikszentmártoni járásbíróóság letartóztatta.

— **Fillérestély.** A gyergyószentmiklósi vaskereskedő Páter Lajosné és Ferenczy Lajosné rendezése alatt f. hó 9 én fejezte be fillérestélyeinek legutóbbi periódását. Ezen estély is sikerére nézve méltán sorakozik a többi mellé. Meglepetésül képletben bemutatták a leánykák iskolai életéből vett: „Jön a tanítónő“ vidám s kedves epizódot; továbbá Vákár Lajosné, Csörgő Erzsé, Ferenczy Lajos, Deér Kálmán, Gencsy Arnold előadták: „Jeremiás zsiralmai“ című 1 felvonásos bohózatot. Mindegyik oly jól játszta és alakította szerepét; műkedvelők részéről már rég részesültünk ily élvezhető előadásban. Az ezen estélylyel befejezett fillérestélyekkel pedig mind a közönség, mind maga a főkegyelet meg volt teljesen elégedve; a közönség azért, mert egyhanguságai közt a fillérestélyekben mindannyiszor kellemes szórakozást talált; az egyletet meg teljesen kielégítette az erkölcsi és anyagi siker. Mindezekért pedig az érdem és a dicsőség a leleményes és lelkes rendező hölgyeket illeti.

— **Jótekonyczéli színi előadás.** Borszéken e hó 7-én Deák János községi tanító ur rendezésével a tanuló ifjuság által előadott: „Tündér Áldás“ című gyermekszínmű, szavaltatok és dalokkal bővítve. Az előadás sikerült, úgy az eredmény is, mert jegyekből befolyt 23 frt 80 kr; felülfizetések-ből 10 frt 30 kr, összes 34 frt 10 kr, melyből 2 frt 92 kr kiadást leszámítva, tiszta jövedelem 31 frt 18 kr. Ezen összeg oly megjegyzéssel adatott át az iskola pénztárnokának, hogy azt a jövő tanév kezdeteig kamatoztassa, akkor pedig a szegény tanulók részére azzal tankönyvek vásároltassanak be.

— **Gyilkosság.** Udvarhelymegyei Bethlenfalván Henrik Alfréd odaváló birtokos egyik legényét, Bakk Pistát e hó 4-én reggelre viradólag az istállóban halva találták s megállapították, hogy halálát fejszecsapások okozták. A meggyilkoltnak szolgatársa, Demeter Zakariás, kit azonnal kérdőre vontak, az esetet következőleg adta elő: E hó 3-án éjjel Bakk Pistával együtt mulattak a falu kocsmájában és ott valami csekélység felett összeszóvalkóztak. E szóváltás miatt a D. Z. állítása szerint Bakk annyira dühbe jött, hogy öt fejszével megtámadta, erre ő sem hagyta magát s a fejszét ellenfele kezéből kicsavarván, arra két csapást mért, mire Bakk azonnal beadta a kulcsot és meghalt. A vizsgálat azonban kiderítette, hogy a Demeter meséjéből egy szó sem igaz, mert a küzdelemnek mi nyoma sem látszik s a mellett a vizsgálat azt is megállapította, hogy Bakkot a gyilkos csapások álma közben érték. Demetert beszolgáltatták az udvarhelyi törvényszék fogházába.

— **Felhívás.** A lakatosokat, bádgosokat és vaskereskedőket értesíti a „Fémipar szerkesztősége, hogy a lapot „Magyar Fém és Gépipar“ címre változtatta és szerkesztőségét Budapest, gyárutczsa 3. szám alá helyezte át. Mutatványszámot a lap bárkinek is ingyen küld.

KÖZGAZDASÁG.

Pünkösdi vásár.

Csikszereida, 1891. május 10.

A most lefolyt pünkösdi vásárnak a legszebb májusi idő kedvezett s ha a közönséget a mult havi rossz idő miatt felszaporodott mezeli munka s a hosszú, kemény tél alatt megfogyasztott pénzkészlet akadályul nem szolgál: egyike lett volna a legnépesebb vásároknak.

A baromvásár e hó 5-én délután állott be s közepes kereslet mellett tartott 6-án és 7-én is. Felhajtottak a 3 napon összesen 800 drb szarvasmarhát és 80 drb lovat. Eladatott 250 drb szarvasmarha és 30 darab ló.

Az árak a közelebbi hetivásárokon divókhöz képest némi csekély áremelkedést mutattak. Az ökrök párja átlagosan 260, 250 és 240 forintba számítottak. A lovak minőségük szerint páronként 180, 160 és 150 forintot keltek.

Az országos vásár napja e hó 8-ára esett, mely napon a piac meglehetősen beépítettett különféle árus bódékkal és sátrakkal.

Ugy a kereslet, mint a kínálat legnagyobb volt a férfi és női ruhaneműekben s egyéb ruházati cikkekben. A singes kereskedők, férfi és női ruhaárusok, szabók, gyolcsosok, cipészek és csizmadiaik sátrai kiváló látogatottságnak örvendtek s el lehet mondani, hogy e tárgyaknál a forgalom a közepesen jóval felülemelkedett.

A bőrneműek, nevezetesen a szijgyártó és timár munkák, továbbá a vasneműek és más kurrencsikkek forgalma mérsékelt kereslet mellett a közepes szinten elérte.

A friss májusi juhsajt nagy kelendőség mellett juhtejenként (8 kg. 40 dk.) 2 frt 40 kr-ával árultatott.

A különböző pogácsások, norinbergi cikkekkel kereskedők, ékszerészek, divatárusok forgalma szintén kielégítő volt.

A vásárnapján reggel megtartott gabonapiac alkalmával az árak túlságosan emelkedtek. Erre vonatkozólag piaci árjegyzékünk kimerítő felvilágosítást nyújt.

Csikszereidai piaci árjegyzék.

Csikszereida május 8.

Buza tiszta hektoliterenként 7 frt 50 kr. Buza közepes 6 frt 50 kr. Rozs 5 frt 25 kr. Árpa 4 frt 25 kr. Törökbuza 5 frt — kr. Zab 3 frt 75 kr. Borsó 3 frt. — kr. Lencse 15 frt. Fuszulyka 10 frt kr. — Kása 14 frt — kr. Burgonya 2 frt 10 kr. Marlahus (kilogrammonként) 40 kr. Sertéshus 44 kr. Bőrbécsus 24 kr. Szalma (métermázsánként) 1 frt — kr. Széna mm. 3 frt — kr. Ökör párja 260 frt — kr. Tehén párja 150 frt — kr. Faggyugyertya (kilogrammja) — frt 40 kr. Tuzifa kbm. (1 méter) 2 frt 40 kr. Malacz darabja 1 frt 50 kr. Lud — frt 80 kr. Bány 2 frt — kr. Csirke párja 50 kr. 10 tojás 14 kr.

Szerkesztői üzenetek:

Elvár. Közelebről jönni fog. Köszönjük.

K. K. k. a. „A sors szeszélye“ egy pár hét múlva sorra kerül; addig türelmet kérünk. — A most küldött nem közölhetjük, mert az idézett rész meggyőző bennünket, hogy a mi abban irva van csak „hazabeszélés és feltékenykedés.“ Sziveskedjék azon újság illető számát hozzánk beküldeni s akkor a szóban forgó dologról mi is öszintén elmondjuk véleményünket.

V. Zs. Almaszeg. Kialdunk közelebről „tartalmas“ levelet küld. Egyes apróbb dologgal is szívesen látnok. Tesék minél hamarabb felkeresni minket.

A kis lutri húzása

Szében, 1891. május 6.

15. 58. 14. 42. 23.

Sz. 1155--1891. tikkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyószentmiklósi kir. járásbíró mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gyergyószentmiklósi ifjú Zárug János úgyis mint kiskoru Zárug István természetes és törvényes gyámja, valamint Zárug Zakariás végrehajtási joghatállyal bíró önkéntes árverési ügyében a csikszereidai kir. törvényszék (a gyószentmiklósi kir. járásbíró) területén levő Gyergyó-Szentmiklós, Gyergyó-Tekerőpatak és Gyergyó-Szárhegy községek határára fekvő következő ingatlanokra: a gyószentmiklósi 576. sz. tjkvben A †

3. rendszám	5447. hrszámra	9 forint	
4. "	5521.	3 "	
5. "	5621.	9 "	
7. "	6485.	14 "	
8. "	8152.	8 "	
10. "	12097.	11 "	
11. "	15080.	18 "	
12. "	15421.	4 "	
13. "	15437.	4 "	
14. "	18962, 18963. hrszámokra	10 frt,	
15. rdsz.	20119—20121. hrszámokra	28 forint,	
16. rdsz.	24960/2. és 17. rdsz. 3496'1'—2496'7. hrszámokra	241 frt, — 21. rdsz. 28644, 28645, 28661, 28698. helyrajzszámokra	147 forint, —

22. rendszám	5799.	hrsza	12 frt
23. "	8153.	"	15 "
24. "	5620.	"	10 "
25. "	15079.	"	14 "
26. "	5797.	"	6 "
27. "	24960/1.	"	26 "
28. "	27077, 27078, 27082. hrszámokra		

40 frt, 29. rdsz. 27108—27111, 27117, 27118, 27133, 27135—27137. 27140. 27144. 24147. helyrajzi számokra 245 frt; — továbbá a gyergyótekerőpataki 571. sztkvben A † I. rdsz. 2434, 2435. hrszámokra 45 frt, 2. rdsz. 3366—3369. hrszámokra 30 frt, 3. rdsz. 3379—3383, 3385. hrszámokra 18 frt, 5. rdsz. 15070. hrszra 24 frt, 6. rdsz. 3420. hrszra 3 frt; és végre gyergyószárhegyi I. rész 1513 sztkvben A † I. rdsz. 19971. hrszra 4 frtban ezennel megállapított kikialtási árban a végrehajtási joghatállyal bíró önkéntes árverést elrendete és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi májushó 27-ik napján délelőtti 9 órákor ezen te-lekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíró mint te-lekkönyvi hatóságtól.

Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, 1891. évi április hó 2-ik napján.

Szacsavay Imre, kir. aljbíró.

Sz. 1721—1891.

(1—3)

Pályázati hirdetmény.

Csikmegye kászonalesiki járásába ke-belezett Csikszentgyörgy, Bánkfalva és Me-naeég körközségekben, Csik-Szent-György székhelylyel a

Körjegyzői

állás lemondás következtében üresedésbe jö-vén, ezen állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen körjegyző javadalmazása áll: évi

400 frt fizetés, szabad lakás, 24 frt irodai, 18 frt utazási átalányból és a magán mun-kálatokért szabályrendeletileg megállapított díjából.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886. évi XXII. tcz. 74. §-a, illetve 1883. évi I. tc. 6-a értelmében felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó 15-ig hozzám annál bizonyosabban adják be, mivelhogy a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kászon-alesiki járás főszolgabírójától.

Csik-Szentmárton, 1891. május hó 8.

Nagy József,
főszolgabíró.

KAPHATÓ

ALBERT BALÁZS

vas- és fűszerkereskedésében

CSIKSZEREDÁBAN:

a legújabb és legjobb a világon a cs. és kir. szabadalmazott

csótány- és svábbogár-tinktura,

melylyel 5—6 nap alatt tökéletesen ki lehet irtani a férgeket pontos használat mellett.

Az általam előállított s egyetlen kitűnő és leghatásosabb

patkány- és egéirtó-por

6—8 napi használat után tökéletesen ki-irtja az említett állatokat, mert daczára erős méregtartalmának, tapasztalat szerint, kedvencz eledele ez állatoknak.

Ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő találmányomat, biztosítva ennek megbecsül-hetlen hatásáról. Kitűnő tisztelettel:

Paulin Zsigmond,

(1—3) cs. és kir. szab. rovarirtó szerek előállítója.

ÉRTESÍTÉS.

A közelgő vizsgaidényre ajánlom a Szent-István társulat által kiadott

népies irányu hasznos olvasmányokat.

(Ára 2 krtól 10 krig darabonként)

Ugyszintén a közkezelveltségnek és nagy kelendőségnek örvendő

„ÓRANGYAL“ című ima- és énekkönyvemet,

valamint több más díszes imakönyveket jutányos árakban.

Továbbá ajánlom a t. Tanító uraknak saját kiadásu, czélszerű

vizsgalapjaimat

kedvezményes árakon.

Györgyjakab Márton, könyvkereskedő.

ELSŐ MAGYAR gazdasági gépgyár-részvénytársulat

ezelőtt: GROSSMANN és RAUSCHENBACH

BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 7.

Lóvonatu vasúti állomás. Az osztrák-magyar államvasút indóházától 10 p. távolságban. A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeket, mint járgányos cséplőkészleteket, gabonarostákat s egyéb mezőgazdaság, cikkekét és

gőzcsepplőgépeket.

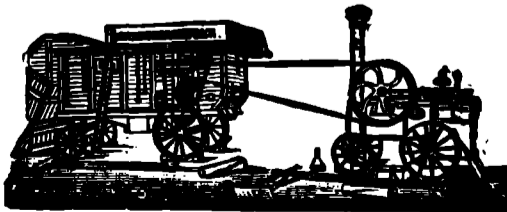
Különösen ajánlja szab. szegésrendszert, legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelű gőzcsepplőgépeit.

Teljes jóállás.

Legelőnyösebb berendezés.

3', 4 és 6 lóerejű mozgo-nyokhoz és mozgonnyokkal.

A magoknak legelőnyösebb kicsepplése, kitűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőléczes gőzcsepplőgépek vasszerkezettel

6, 8, 10 lóerejű fa-, szén, szalmafűtési mozgonnyokhoz és mozgonnyokkal.

(6—8)